

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Ora Sfântă

(+) Cu ziua de mâine intrăm deabinelea în marea de haruri speciale ale Anului Sfânt. Gânduri noi, doruri noi, simțiri noi se cuvine să cerem, în rugă smerite, dela Părintele luminilor. Asta pentru că să nu pierdem, ca niște nepricepuți, mulțime de bunătăți ce ni-se îmbie din visteria acum mai larg deschisă ca altădată a Impăratului cerese. Capul creștinătății premerge și aici cu pilda. Scrisoarea pontificală „Tra i sacrosanti”, adresată card. Marchetti-Selvaggiani, dar menită Urbi et Orbi, face cunoscută dorința Sf. Părinte de a se alege, Joi, în ziua de 6 Aprilie c., timp potrivit, după masă, când creștinii, în frunte cu păstorii lor mai mici și mai mari, să petreacă în fața lui Iesus Euharisticul, în închinare cucernică și reculegere, vreme barem de-un ceas, cu mintea la sfășietoarea agonie de-acum nouăsprezece veacuri, a Fiului Omului, în grădina măslinilor, de lângă Ierusalim. Vicarul Domnului va scobori și el din Vatican în basilica sf. Petru, pentru a putea striga cu atât mai vărtos fiilor săi sufletești: fiți mie următori, și pentru a le putea sluji și într-asta drept îndreptar.

1. Icoana patimilor ce stau să se înceapă e mai vie ca oricând în sufletul atotștiitorului Mântuitor. Nu-l împiedică însă de-a da semnul plecării spre ele: Să ne sculam (dela masa Cinei celei de taină) și să mergem, ca să vază lumea că eu iubesc cu adevărat pe Tatăl! — Slujba, de orice natură ar fi, e povară, și împlinirea ei un fel de pedeapsă de care încercă să se scape firea. Decât: nu da ascultare glasului înfricat și moleșit al trupului. Nu-ți place însărcinarea cutare; parohia cutare, îndeletnicirea cutare: îmbrățișează-o, chiar de aceea!

2. Intristat e sufletul meu până la moarte. Așa spune Mielul lui Dumnezeu, asupra căruia apasă păcatele tuturor muritorilor, dela Adam și Eva și până la pământeanul ce se va sînge cel din urmă când arhanghelul morții va da de veste că vreme și vremelnicie nu mai este. — Păcatele tale îngreuiază și ele muntele fărădelegilor ce a stors acel pătrunzător suspin al Răscumpărătorului. Nu-i oare cazul să exclami cu sf. Augustin: Tantillus puer et tantus peccator! Și ce-ți spune inima când îți cercetezi anii junefiei, ai bărbăției, și poate că și ai bătrâneții? 3. Apostolii dorm. — Ceriul pune omului îngeri de păzitori, îi trimite profeți de învățători, mai la urmă îngăduie să se întromeniască însuși Unul născut Fiul al Tatălui, și să se jertfiască pentru el. Iar omul pierde zilele mântuirii stând cu brațele încrucișate pe piept. Apatie, rece. Par'că nici n'ar fi vorba de dânsul și de fericierea sau nefericirea sa veșnică. Fatală orbire! Qui creavit te sine te, non salvabit te sine te. Acest adevăr nu-l poți nesocoti, fără primejduirea mântuirii. 4. Așa; n'ași putut priveghia nici barem o oră, cu mine? — Dojană discretă, blajină, dar cu atât mai mișcătoare. Răsbate prin veacuri, din grădina Gethsemani, și din singurătatea alor mii și milioane de chivote. Marele Abandonat, cum îl numește Monsabré pe Cel ascuns sub vălurile sfințitor specii, poate să ne facă și nouă, zilnic, acelaș reproș duios și înduioșător. Câți sunt cei ce se gândesc că, în solitudinea altarelor, stă de veghe un paznic neadormit, și arde de iubire nestinsă o inimă care-i iubește și-i dorește? Bisericele închise și mulțimile nepăsătoare la frământările dragostei veșnic treze, ce adastă în tovărășia candeliei stânse: iată răspunsul celor așteptați. Răspunsul nostru. 5. S'a rugat a treia oară, acelaș cuvânt zicând. Înțelepciunea cea nezidită, lumina din lumină, nu pregetă a repeta aceeaș cerere, în aceeaș formă, de trei ori una după alta, deși celor puțin înțelegători una ca aceasta li-s'ar

Simpatii rău plasate

Program anticreștin — Biserica la datorie — Apologie neîndreptătită
de prof. DUMITRU NEDA

Slobod este fiecine să se închine idolului care-i place. Fie acest idol bărbat de știință, artist, politician, cu galoane ori fără; de-un sânge și de-o lege cu închinătorul, ori străin. Și întru cât aceasta s'ar întâmpla numai pe cont propriu, și fără jignirea celor de alte credințe, nimenea, afară de Judecătorul tuturor, n'are drept la cuvânt de osândă.

Se schimbă însă cu totul situația când e vorba de-o admirație frenetică și „apostolică” cu tâlc, cum e cazul cu încântarea-vorbăreață a unui profesor de teologie sibiiană, pentru căpetenia nemților cu crucea încârligată, actualmente cancelar al Reichului. Las' că prea e brează, cu substrat prea străveziu ca să fie luată în serios, și invinuirea de „cameleonism” cu carea își îngăduie d. Dumitru Stăniloae să gratifice Centrul catolic (pricepeși, mă rog?), dar se întrece cu îndrăzneala mai ales atunci când riscă să prezinte naționalsocialismul hitlerian drept reacțiunea creștină κατ' ἐξοχήν împotriva comunismului, în opoziție cu politica religioasă ce frizează ateismul, cum, chipurile, e aceea a Centrului dat în petec cu social-democrații. („Calendarul” din 26 Martie c.). Cu toate acestea n'am fi stricat un singur picur de cerneală glosând ieșirile d. prof. de teologie, Stăniloae, dacă n'am ști că se află și printre al noștri câțiva orbii de fumul de tămâie al atâtor cădelnițe gazetăricești, ușor captate de faima lui Hitler.

Căci în sfârșit treaba directorilor de gazete pe cine cred de bine să-l ridice în slăvi. El își au motivele lor bine pricepute și cântărite, — dacă au vre-unul, afară de teama de a nu fi „în notă”. Biserica însă nu se poate preta la

parea a fi ceva obșitor, plictisitor, lipsit de farmec și de putere sugestivă, întăritoare și înălțătoare. — Unii ca aceștia uită că nu în mulțimea vorbelor, nici în variația frazelor stă forța ce atrage de sus darul rodniciei asupra rugăciunii, ci în sufletul cu care stăruim, revenim iară și iară, ne adâncim, prindem, reținem și ne prefacem, așa zicând, în carne și sânge, înțelesul rugăciunilor, bucată cu bucată. Slujbe monotone? Suflet sec.

Gânduri ca acestea, și altele la fel, se cade să ne preocupe în ceasul închinării de Joia ce vine. Deschizându-le larg porțile inimii, vor odrăsli roduri de înfrângere și pocăință. În felul acesta vom începe Anul Sfânt printr-o rugăciune ispășitoare carea, — cum scrie Sf. Părinte — va obține dela cel Preainalt „întoarcerea păcătoșilor; statornicia și sfințirea tot mai pronunțată a celor drepti, ușurarea atâtor nevoi pricinuite de valul crizei ce băntuie acum lumea întreagă, și, în sfârșit, atât de mult dorita împăcare între popoare”. — Fie, fie! Și nimenea să nu lipsească din rândurile fără număr ale ispășitorilor de întâia Joi a Anului Sfânt. Magister adest et vocat nos.

jocul cu focul. Paznică și stălp al adevărului și a moralității, ea nu poate încheia compromisuri cu nime, și pe nici un titlu, dacă-l să se aducă printr-asta cât de puțină vătămare comorii ce l-a fost încredințată. N'a încheiat și nu va încheia nici cu naționalsocialismul german, pentru moment la putere, câtă vreme nu-și va revizui principiile călăuzitoare, și nu și-le va coordona și subordona învățăturii Evanghellei, după interpretarea Miresei Domnului, carea este biserica Romei. Târgulă în acest punct nu este. Entweder, — oder.

Privită prin prisma creștinismului integral, mișcarea hitleristă a fost găsită greșită. Episcopul (catolic, firește) de Mainz a ținut s'o timbreze după cuvîntă în 1930. Același lucru îl face, la anul, card. Bertram de Breslau, apoi întreg episcopatul bavarez, pilda căruia o urmează vîldicii provinciei bisericești de Colonia (în frunte cu card. Schulte) și cei de Paderborn, Fulda și Hildesheim. La fel purcede, în 7 Februarie 1932, și episcopatul austriac. Mai nou, la 21 Ian. c., episcopul Ioan M. Gfoellner, din Linz, a cuprins rătăcirile național-socialiste într-o scrisoare pastorală de mare răsunset, osândindu-le fără cruțare.

Ce plănuiesc, adevă, pe teren religios matadorii acestui curent politic? O spune paragraful 24 al programului lor: „Reclamăm libertatea tuturor confesiunilor religioase în cadrele statului, întru cât nu primejduiesc existența acestuia, și întru cât nu vatămă sentimentul moralității și simțul moral al rasei germane. — Partidul ca atare e în favorul unui creștinism pozitiv, dar fără a se lăsa prins în legăturile vre-unei confesiuni”. — Care va să zică: naționalizare a religiei și moralei în sensul imperativelor rasei germane (ca și cum peste tot ar exista și o rasă germană, înafară de națiunea germană). Temeiul acestei concepții, straniu din punct de vedere teologic, este materialismul cel mai cras, sintetizat și întruchipat în fantoma lui Hitler, botezată de el însuși: „mitul sângelui”, în înțelesul căruia valoarea omului atârână cu totul numai dela calitățile lui fizice, cu excluderea totală a valorilor spirituale. Lucrarea lui Hitler, — unica lui lucrare în scris —: Mein Kampf, este revelatoare în această privință.

Din spicuirea făcută de Înaltul ierarh de Linz se vede că în ochii autorului neisbutitei lovituri de stat din 9 Noemvrie 1923, tot ce nu-i rasă bună (cetește: teutonă) e imundiție vrednică de a fi măturată; că păcatul strămoșesc nu-i altceva decât greșelile împotriva sângelui și a rasei, și că sterilizarea bărbatilor cu ceva defect e actul cel mai uman cu putință. Într'un pasagiu al pomenitei opere de închisoare (a scris-o în fortăreața Landsberg a. Lech, ca deșinut)

se încumetă să improaște fățiș creștinismul, pe titlul că a răsturnat „printr-o intoleranță fanatică, altarele păgânismului și a introdus în lumea liberă a antichității cea dintâi teroare spirituală, teroare ce oprimă și stăpânește încă lumea, și care, la rândul său, nu poate fi spulberată decât prin forță și teroare”. Asta pentru că după aceea să se poată forma o nouă comunitate religioasă „creștină”, cu un serviciu divin în afară de orice confesionalism; fără de „abstracțiunile” antipatice, cari sunt Papa și Biserica, și fără de respectul „exagerat” ce se dă azi cărților Sfinte, cari nu valorează nici mai mult, nici mai puțin decât vechile legende, — „saga” — ale Germanilor de odinioară.

Și cum e șeful, așa-i sunt subalteranii. Unul dintre aceștia, A. Rosenberg, a scris și el o carte destul de voluminoasă: *Mythus der XX Jahrhunderts*. Citez din ea, după pastorală Preasf. Gfoellner: „Se arată în zăre un crez nou, mițul sângelui... credința că sângele nordic e figurat în acest mister ce a ocupat locul și a triumfat asupra vechilor sacramente”. (Akazie la creștinismul roman). Și încă una: „Toată educația germană e condiționată de recunoașterea faptului că nu creștinismul ne-a adus civilizația, ci că creștinismul își datorește valorile sale durabile caracterului german. Prin urmare aceste valori ale caracterului germanic sunt ceea ce-i veșnic, și tot restul le rămâne subordonat acestora... Omul, sau mișcarea, cari tind să ducă la isbândă deplină aceste valori, au dreptul moral de a nu cruța nimic ce le stă în cale...”

Cred că și atâta ajunge pentru a ne face judecata asupra național-socialismului hitlerian, pe care d. Stăniloae îl decretează creștinism militant, cu drept la stima tuturor. Acum, militant va fi el militant, dar nici creștinesc nu este, și nici vrednic de respectul celor ce văd în biserica lui Hristos și'n dogmele ei altceva decât o înjghebare de azi pe mâine, gata de a se mlădia și subfla după bunăplăcerea unui sau altui dictator de ocazie sau de chemare, irelevant. Profesorii de teologie ortodoxă pot fi de altă părere, și-și pot cheltui laudele pe cine le place. Noi însă, câtă vreme reprezentanții unui curent social-politic pledează pentru

licetatea duelului, și luptă din răsuputeri împotriva școlii confesionale, mănecând din idei ca cele atinse mai sus, cum au făcut național-socialiștii germani, să fim lertați dacă vom sta de partea celor ce osândesc cu ultima energie atari aberații anticreștine. Amicus Plato, ... amicus Hitler, sed magis amica veritas Christi. Care suntem siguri că va birui până în cele din urmă. — Cum pare a și fi deja cazul.

„Patria” din Cluj jubilează. Și are tot dreptul să jubileze. Intrată în al cincisprezecelea an de viață, poate privi cu mândrie la trecutul plin de greutate biruite, și de jertfe aduse cu drag pentru cauza națională, a cărei port-drapel s'a făcut.

Ceeace impune mai mult în viața „Patriei” este linia ei de conduită oablă și deschisă, una și aceeași, dela început și până astăzi. Două gânduri mari i-au dat naștere, și anume, — cum destăinuie d. Iulia Maniu în primul splendidului număr jubilar din 26 Martie c. — acela, de a avea un organ de publicitate care, deși apare în Ardeal, să aibă menirea de a servi interesele obștești ale patriei române, una și nedespărțită, fără nici o tendință particulară; și celalalt: gândul de a încetățeni și a face drag sufletelor române cuvântul sfânt de Patrie care, pentru Românii din fosta Ungarie, întruchipând complexul tuturor nedreptăților, devenise deadreptul odios.

Și „Patria”, spre lauda ei fie zis, — laudă care nu e a tuturor publicațiilor ce apar în haină română, dincoace și dincolo de Carpați, — s'a ținut de programul nativ. Cu conștiințiozitate și dârzenie de admirat, în butul cadrelor tipograficești reduse ce l-au fost impuse de forța majoră a nevoilor multe și de multe feluri. S'a ținut în viață — e unicul cotidian român din Ardeal, alături de cele vre-o 40 minoritare, — și, ceea ce-i neasemnat mai mult: în stima tuturor, a prietenilor și a neprietenilor.

Apreciind după cuviință vrednicile „Patriei” jubilate, ne alăturăm din inimă celor ce-i urează: *Adhuc ad multos annos!* — Căci: vrednică este!

Nouii cardinali

Colegiul Purpuraților romani, în vremele din urmă simțitor scăzut numeric, a fost complectat, în Consistorul Secret din 13 Martie c., cu șase puteri noi, probate și valoroase.

1. Cardinalul *Angelo M. Dolci* s'a născut la 12 Iulie 1867, în târgușorul Agliano, dintr-o familie ce scobora din conții Montemarte. Face studii strălucite la Academia dei Nobili Ecclesiastici. Preot în 1890, anul 1900 îi aduce deja hărul episcopesc și eparhia de Gubbio. Vrednicile de cari dă dovadă îl fac să urce repede treptele ierarhiei bisericești. În 1906 e numit arhiepiscop titular de Nazianz, și tot atunci e trimis ca Delegat Apostolic în Bolivia, Peru și Equador. La 1911 revine în Italia, pentru a ocupa scaunul de arhiepiscop în Amalfi, ca de-aci, în războiul mondial, să treacă în Constantinopol. Ce a făcut aci e arhicunoscut. Reliefăm doar atât că Patriarhul din Fanar îl numește: Inger păzitor al credincioșilor săi; iar viteazul Enver Pașa nu pregetă s'o mărturisească: Acestul om nu-i pot denega nimic. — Apostolia catolică desfășurată la noi vreme de zece ani de acest trimis al Sf. Părinte e carte deschisă tuturor.

2. Cardinalul *Petru Fumasoni-Biondi* s'a născut la Roma, în 4 Sept. 1872. La 1885 intră în Seminarul Roman. Prima sfântă liturghie o slujește în 18 Aprilie 1897. Face, scurt timp, pe secretarul card. Aug. Ciasca, apoi, 12 ani, pe al card. Seb. Martinelli. Se distinge, după aceea, pe rând, ca profesor de retorică, prefect al Congreg. de Propaganda Fide, delegat apostolic în India, până în 1916, când e consacrat episcop de Doclea. După care pleacă îndărăpt, imediat, în Răsăritul îndepărtat. Colindă Indiile, Japonia și Coreea, organizând pe catolici pretutindenea. Benedict XV îl recheamă în patrie, să-l facă secretar al congr. de Propaganda Fide. Piu XI îl trimite la Washington de delegat apostolic, ca să-l recheme pentru a-l trece în șirul sfetnicilor săi purpurați.

3. Card. *Maurilio Fossati*, arhiepiscop de Torino, s'a născut la Arona, în 24 Maiu 1874. Studiile teologice și-le face în seminarul diecezan. Preot în 1898. Intră în cinul Oblaților

Foița „Unirii”

Sămânța sămănătorului de azi

— La chestia bibliotecilor parohiale —

de pr. Ion Rinea

S'a scris în nr. 8—1933 al „Unirii”, că dezastruoasele efecte ale actualei crize economice se resimt greu și în așa de săraca noastră literatură religioasă. Dar problema cărții religioase formează un capitol prea însemnat în viața sufletească a clerului, ca ea să poată fi neglijată. „Cuvântul viu” (convorbirile particulare, predica, exercițiile spirituale, conferințele), rămân și pe mai departe — fără îndolală — factorul cel mai important al propagării credinței, dar nu putem ignora faptul că alături de „cuvântul viu” s'a ridicat astăzi la o covârșitoare însemnatate „cuvântul scris”. Cine s'ar încumeta să nege azi puterea presei? — S'a spus doar, și pe bună dreptate, că dacă Sf. Pavel ar trăi azi, ar fi gazetar!

Și cum bruma noastră de literatură religioasă e aproape strivită de greutatea vremii, am socotit ca soluții mântuitoare: o activare sistematică și mai vie a Societății de editură „Sfânta Unire”, și înființarea obligatorie a Bibliotecilor parohiale și culturale-religioase.

Un bun prieten, cu care am discutat chestiunea, mi-a făcut câteva obiecțiuni asupra

soluționării problemei în felul arătat. Voi face aici câteva reflexiuni asupra unora dintre obiecțiuni.

1. Că, înzadar înființăm bibliotecile, căci preoții noștri nu cetesc, și că nici n'au vreme să cetească.

E adevărat că cel cărui nu-i place să cetească, n'a cetit și nu va ceti nici de aici încolo. Și plăcere cu sila nu-l poți face nimănui. Grav lucru este, dacă preotul nu cetește. Dacă învățătorul n'a isbutit să altoiască în sufletul copiilor plăcerea cetitului, care să rămână pârghia auto-educației lui, după părăsirea școlii, — puțin lucru a făcut în școală. Și dacă tânărul levit nu duce cu el în parohie cea mai nobilă plăcere a intelectualului: plăcerea lecturii, e dinainte condamnat a se îneca în masa incoloră a păstoriiților săi, și a se rustifica. Căci cu ce va alimenta el focul sfânt al misiunii sale spirituale în singurătatea desolantă a satului, dacă nu cu luminoasa rază a slovel, ce răsbate pretutindeni? Cred că educației seminariale îi revine sarcina de a desvolta și întări gustul cetitului în sufletul viitorilor preoți, dacă nu-l au mai înainte format.

Adevărat e și aceea că preotul și credincioșii lui nu prea au vreme de cetit, dar nu e mai puțin adevărat nici aceea, că cine simte setea de a ceti, găsește ocaziune și răgaz, să-și satisfacă această necesitate sufletească.

Răgaz destul pentru toți e însă iarna. Las că majoritatea absolută a preoților au răgaz prea mult, căci nu se ocupă cu economia.

Ce să spunem însă despre acei preoți, cari simt lipsa și necesitatea reconfortantă a lecturii, dar astăzi nu-și pot permite luxul să cumpere o carte? Ori, aici trebuie să ajutăm, înființând „viribus unitis” bibliotecile sătești și parohiale.

Dacă unii nu vor să cetească, aceasta nu-i motiv să fie lipsiți de binefacerile lecturii celor vor să cetească și n'au puțință. Noi nu ne mișcăm pe terenul negustorului, care cântărește cu gramul și măsură cu metrul, și nici pe acela al contabilului, care nu vrea să piardă nici un ban. Nici nu lucrăm în vederea câștigurilor materiale precis și sigur calculate mai înainte, căci acțiunea noastră cade în domeniul sufletului imponderabil. Să nu uităm niciodată că 3 din 4 părți a sămânței sămănătorului din Evanghelle s'a pierdut, și că numai 1 din 4 părți a căzut pe pământ bun, dar aceasta a rodit cu atâta belșug, încât a recompensat cu prisosință și părțile irosite!

2. Crearea la „ordin de sus a bibliotecilor, e, oricum, un lucru artificial, și ca atare fără viață”. Răspundem cu o întrebare: Când un organism viu nu mai poate funcționa bine prin propriile lui puteri interne, nu se face oare, fără amânare, o artificială intervenție externă pentru a regula și a redresa din nou funcțiunea organică slăbită? Exercițiile fizice, cari oricum, tot mijloace artificiale rămân, nu antrenează ele organismul firav și-l fac sănătos? Desigur că sforțările acestea prea plăcute nu vor fi,

ss. Gaudențiu și Carol, din Novara. Orator de seamă: fine, o sumedenie de exerciții spirituale și misiuni populare. În războiul mondial e preot militar într'un spital din Torino. În 1924 e numit și consacrat episcop de Nuoro, în Sardinia. Apoi: administrator apostolic de Ogliastra (1925) și de Sassari (1929), arhiepiscop de Sassari (1929), arhiep. de Torino (1931), iar acum și cardinal.

4. Card. *Giovanni M. Rodrigo Villeneuve*, arhiepiscop de Québec. Se naște la 1883 din familie de muncitori săraci. Părinții îi trăiesc și acum, în Montreal. La vârsta de 18 ani intră în tagma Oblaților Imaculatei. Voturile solemne le face în 1903. Preot din 1907. Petrece 22 de ani în Ottawa, unde propune, în seminarul domestic, consecutiv: filosofie, dogmatică, morală, drept canonic. În 1920 e decan al facultății teologice dela universitatea din loc. Anul 1930 îi aduce harul episcopiei și sarcina eparhiei de Gravelbourg, de unde, în 1931, trece, în calitate de mitropolit, la Québec. Pe această treaptă ierarhică fiind, i-se conferențe pălăria de cardinal.

5. Card. *Elia Dalla Costa*, arhiepiscop de Florența. S'a născut la 1863 în Villaveria. Tatăl său era secretar comunal. Rămâne orfan de mamă la vârsta de 5 luni. Îi crește o mătușă. Teologia o studiază în seminarul domestic. Doctoratul în litere îl face mai târziu la Padova. Preot în 1895; puțină vreme profesor la seminarul domestic din Vicenza; nouă ani capelan în Plevebelvicino, apoi paroh, și vicar foraneu la Pozzoleone, respectiv Schio. În 1923 e chemat să conducă eparhia de Padova, iar în 1931 arhiepiscopia de Florența. — În această demnitate îl găsește denumirea de cardinal.

6. Card. *Teodor Innitzer* s'a născut în ziua de Crăciunul anului 1875, în Welpertul Austriei. Teologia o studiază la univ. din Viena. Preot în 1902. O vreme e capelan în Pressbaum; apoi prefect de studii în seminarul teologic vienez. Devine profesor ordinar de Noul Testament la facultatea teologică de pe lângă universitatea vieneză. E decan al acestei facultăți în trei rânduri. În cabinetul

dar sănătoase sunt. Și lucrul principal acesta este.

Multe definiții s'au dat omului, dela Platon încoace. Mai nou, un scriitor de ai noștri a definit omul a fi „un animal leșez din fire”. Ceva adevăr este și în definiția aceasta. Dacă din pricina tradiționalei nepăsări nu s'a făcut mai nimic în această direcție, e timpul ca nepăsarea aceasta să fie corectată prin o autoritară intervenție de sus. Dacă ceva se socotește a fi bun și salutar, să se înfăptuiască fără doar și poate, pe toată linia. Atmosfera veacului nostru nu mai e aceea a romantismului individualist al revoluției franceze, ci aceea a muncii colective coordonate și diriguite. Lumea simte nevoia unei energice, dar luminoase voinți poruncitoare, în toate domeniile. Cu atât mai vârtos se impune voința aceasta la noi, cari suntem o organizație quasi militară în slujba lui Isus Hristos. Căci ascultarea și disciplina e țaria Bisericii, iar munca strălucitoare e mântuirea noastră.

Și trebuie să înființăm biblioteci parohiale și culturale-religioase, căci prin organizarea oficială de către Stat a bibliotecilor comunale, se strecură în mâinile credincioșilor noștri, între unele cărți bune, și cărți cari fac apologia credinței „strămosești” ortodoxe! Am văzut astfel de cărți în o bibliotecă sătească, trimisă unui învățător, dela Casa Școalelor. — Încă un motiv în plus, în favorul bibliotecilor noastre!

Schober ajunge ministru al asistenței publice. Lucrează mult pe terenul științei biblice, și pe teren social. În 1932 ocupă scaunul arhiepiscopal al Venei, rămas vacant cu moartea cardin. Piffli. Cinstea de cardinal, ce l-a ajuns și pe el în acest an, sigur, o să-i fie un îndemnul mai mult să trăiască amăsurat devizele sale: în caritate servire.

Alți doi cardinali se crede că o să fie numiți în curând și ei. Deocamdată însă nu-i știe nime, afară de Sf. Părinte, care, afirmative, i-a și creiat deja, „in pectore”.

Apostolle curată. Zilele de 24—26 Martie c., cu două sărbători consecutive, au prins bine Reuniunilor de misiuni pentru a-și concentra mai cu deadinsul forțele asupra câte unui punct de mai de mult ales. *Misiunile sfinte* ce s'au ținut în aceste zile au fost totatătea revărsări de haruri excepțional de bogate în roduri de pocăință și de sinceră întoarcere la Dumnezeu.

La *Bârdești* munca de vestitor al cuvântului a făcut-o pâr. *Dr. Coriolan Pop-Lupu*. S'au mărturisit și cuminecat aproape 600 de inși, din localitate și satele învecinate. La mărturisiri au dat ajutor Frații Preoți: Belea (preotul local); Nilca din Voiniceni; Dredețian din Târgu-Mureș II; Roman din Sântana; I. Alexandru din Sângeorz și E. Mesaroș din Chinar. — Vestea cea bună la *Fărăgăul* pâr. Petru Gora a dus-o pâr. *Oct. German* din Hădăreni. Numărul mărturisirilor și cuminecărilor: bineșor peste 500, cu toți intelectuali din comună în frunte. În ziua întâiu au dat ajutor la spovedit: pâr. M. Cornel din Socol, și pâr. S. Chibulcotean din Cozma. — Bucuria sufletească a bunilor noștri credincioși din *Ocnășoara* tânărului pâr. Iovu Popa rânduit a fost s'o aducă pâr. *Dr. Septimiu Todoran*. Drept răspuns la glasul chemător al harului s'au notat: 401 spovedanii și împărtășiri. Cu ascultarea mărturisirilor s'au ostenit și preotul locului, apoi pâr. Grama din Iclod și pâr. Pascu din Odverem. — Mulțumită purtării de grijă a Celui de sus, *Springul*, parohia văduvită de păstor sufletească († pâr. Victor Stoica) numai c'o săptămână mai înainte, a avut și ea parte de mângăierea sfințelor misiuni. Slujba misionarului a îndeplinit-o pâr. *Elie Magda*, din Alba-Iulia. La ascultarea spovedaniilor a fost ajutat de pâr. Neagu din Drașov, și pâr. Cismașiu din Boz. N'a rămas suflet de creștin mai ridicat care să nu se fi apropiat de sfințele Taine. — Așisderea și la *Șeușa* pâr. Virgil Hațeganu, unde purtător al vestei celei bune a fost pâr. *Dumitru Neda*, lumea credincioasă a asaltat formal Casa Domnului și scaunele mărturisirii, în cari, pe lângă preotul local, s'au ostenit și Frații în Domnul: Magde din Drâmbar, Bilea din Oarda de sus, Silviu Hațegan din Ciugud, F. Gabor din Hăpria și V. Gherman din Straja. — Totelecul de odinioară, astăzi *Gălășeni*, încă a avut fericirea să se primenească sufletește de Bunavestire, mulțumită îndeosebi ostenelilor pâr. *Dr. Simion Chișiu* dela Cluj. De notat că aici s'au ținut, înainte cu treizeci de ani, cele dintâiu sfinte misiuni populare la noi, la *Români* uniți. Sămânța de muștar, sămânță atunci de pâr. *Ștefan Roșianu* a tot crescut, până la arborele viu și puternic de astăzi.

La fel de înălțătoare constatări, în ce privește docilitatea și entuziasmul sfânt al credincioșilor noștri, aflăm c'a făcut, ceva mai înainte, (2—5 Martie c.) pâr. *C. Zasloji* în mica, dar înmoasa parohie bănățeană *Jitin*, unde, cu prilejul deprinderilor sufletești, între altele, s'au cunoscut 6 părechii de concubinari, și s'a pus bază și Agrului parohial. — De-am avea și secerători destoinici, după cum e de mare secerișul, apoi mari și minunate lucruri am putea săvârși!

Bogație spre mântuire. Se mai întâmplă și asta, deși contrarul e cu mult mai des. Faptul îl relatează „Katholische Kirchenzeitung” din Salzburg, în nr. 5 al său, din acest an. Îl menționăm aici, fiindcă merită să fie cunoscut și la noi.

Omul de bine, a cărui laudă o vestesc, peste țări și mări, multe sale binefaceri, este marchizul spaniol *Ramon Pelayo*. — E marchiz acuma, la adânci bătrânețe, grație atenției lui Alfonso XIII. A început-o însă tare de jos, și departe-departede Valdecilla nașterii sale: în Cuba, unde, la vârsta de 14 ani, își încearcă norocul cu postăvăria, iar după aceea cu fel de fel de plantații. Stăruința în muncă și cruțarea, împreunate și cu cea mai deplină ostenitate în toate întreprinderile sale, i-au făcut cu puțință să revină, în 1918, în patria sa natală, cu o avere evaluată la 100 milioane pesetas.

A fost așteptat și primit cu drag, pentru că numeroase și impunătoare faceri de bine îi premerseseră deja. Așa: școala-model din Valdecilla, clădită pe deantregul pe spesele sale (200.000 pesetas), și fundația de 1.200.000 pesetas pentru întreținerea, cu dejun și prânz gratuit, alor 150 de copii săraci din târgușorul său de naștere și alte trei localități din apropiere. Cu vremea daniile lui Pelayo s'au tot înmulțit. N'a trecut mult și numărul școalelor ridicate și înzestrate de el complet, cu toate cele de lipsă, s'a ridicat la 80. Rezultatul îmbucurător, s'a resimțit în curând: cel mai mic număr de analfabeți în Spania l-a dat Santander și jurul, unde-și concentrase marile mecenate activitatea sa binefăcătoare.

În 1926, la vârsta de 76 ani, clădește, dintr'al său, un spital-model în Santander (28 pavilioane, pe o moșioară de 12 hectare, cu o cheltuială de 20 milioane pesetas). E cel mai strălucit spital al țării sale. Pentru personal a dăruit total 4 milioane pesetas; pentru îngrijirea bolnavilor săraci, numai în 1930, a dat 90.000; pentru biblioteca sanatorului 40.000. — Serviciul pe lângă bolnavi îl fac Surori vincentine.

Și altele, multe, sunt daniile acestui bogat milostiv. (Între altele, de ex., universitatea din Madrid a căpătat dela el mai bine de 1 milion pesetas). Și câte zile va avea, binefacerile lui nu se vor împușina, pentru că nesecat este izvorul din care porced: inima lui bună, creștină în toate fibrele. — Nu-l seară ca bătrînul marchiz să nu-și adune în jurul său pe toți ai casei ca, împreună cu el, să reciteze rosariul.

Știri mărunte

Personale. De *Fot seara*, până *Duminecă d. m.*, *Blajul* a avut un oaspe ilustru: pe *I. P. S. VALERIU* al *Orăzii*. În acest răstimp *Inaltul Ierarh* a conferit lectoratul la 35 clerici, studenți în teologie pe anul III, și ipodiacaonatul, diacaonatul și preoția la 2 absolvenți de teologie. — Tot timpul *Arhiepiscopul* ordan a fost oaspele *I. P. S. pâr. Mitropolit Vasile*.

Se deschide „Porta Santa” a basilicii Sf. Petru. Și cu ea deodată și celelalte trei „Porți Sante” dela basilicele S. Paolo fuori le mura, S. Maria Maggiore și S. Giovanni in Laterano. Asta se întâmplă azi, de Aprilie zi întâiu, în preția Anului Sfânt, care, oficial, se începe mâine, *Duminecă*. Actul deschiderii Porții Sfinte dela San Pietro îl va săvârși însuși Sf. Părinte. Programul serbărilor prevede începerea ceremoniei din chestie la ora 9.30. La cea dintâiu lovitură de ciocănel, Sf. Părinte va zice: „Aperite mihi portas justitiae” (Deschideți-mi

portile dreptății). La ceace corul va răspunde: »Ingressus in eas confitebor Domino» (Când voi intra într'ansele, mărturisimă-voiu Domnului). La a doua lovitură: »Introibo in domum tuum Domine» (Intra-voiu în casa ta, Doamne). Răspuns: »Adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo» (Inchina-mă-voiu spre biserică ta întru frica ta). La a treia lovitură a ciocănelului de argint: »Aperite mihi portas, quoniam nobiscum Deus» (Deschideți-mi porțile, căci cu noi este Dumnezeu) se va răspunde: »Qui fecit virtutem in Israel» (Cel ce a făcut tărie în Israel). După care Poarta Sfântă se va deschide automat, amăsurat aranjamentului făcut deja în prealabil. — În aceeași zi, seara, va fi iluminată, din Vatican, crucea de pe Monte Senario din Florența, unde-i casa-matre a ordinului Servitorilor, carele tocmai în acest an își prăznuiește împlinirea alor 700 ani dela înființare.

Sub steagul Marlei. Ceas binecuvântat a fost acela când, acum treizeci și unu de ani, a luat ființă la Cluj, cea dintâi Reuniune mariană de femei la noi, în urma stăruințelor și sub cărmuirea p. Ștefan Roșianu. Vlăstărelul de atunci azi e copac impunător, cu multe-multe ramuri pline de sevă. Câteva momente, la zi, cum s'ar zice, din viața acestei organizații: Reuniunea-mamă din Cluj, e la a cincea conferință (Dr. Leményi: Galilei și închiziția romană) din cele aranjate de ea în aceste Paresimi; reuniunea din Turda și-a serbat, în ziua de Bunăvestire, cu însuflețire și sfântă mândrie ușor de înțeles, jubileul de zece ani de rodnică activitate; cea din Dumbrăveni, îngrijindu-se și ea, tot atunci, de-o conferință religioasă, pe care a ținut-o p. Dr. Nicolae Lupu (Despre francmasonerie). Surioara mai tinerică, dela Alba-Iulia, congregația elevilor și elevelor de liceu de sub conducerea abilului p. Ion Belu, a ținut să facă și publice dovada iubirii ce o poartă Pururea Fecioarei. Și a făcut-o, tot în ziua de Bunăvestire, dând un foarte drăguț festival artistic-religios sub egida »Astrei» și în legătură cu conferința p. Dumitru Neda, venit aci, spre acest scop, după slujba de seara dela Șeușa apropiată. Mai în iarnă reuniunea mariană a femeilor din Huedin încă chema lumea la conferința ce anunța că va rosti-o d. Dr. Iuliu Hațieganu în cadrele ei. — Și așa și în alte părți.

Locale. Dumineca viitoare, de sărbătoarea Florilor, va predica în catedrală p. Dumitru Neda, prof. la Academia de teologie.

— Săptămâna trecută a fost deosebit de bogată în manifestări culturale-artistice și religioase. Remarcăm: în ziua de Bunăvestire d. m. soc. »Inocențiu M. Clain» a teologilor noștri a dat un foarte isbit festival artistic. Cele zece puncte ale programului (coruri bărbătești, de Hassler, Beethoven, Porumbescu, Vidu, Verdi; declamări din Coșbuc, Eminescu și Gârda, — acesta din urmă în graiu bănățesc, din partea clericului N. Bot, ceialalți doi declamatori fiind clericii Tălnariu și Pepene, și o dizertație despre »Comunism și creștinism» de Șt. Medveșan) au cadrat cât se poate mai bine cu ideile exprimate, prin rostul clericului N. Muntean, în cuvântul de deschidere. Venitul bănesc, destinat ridicării bustului marelui patron al Societății, a fost și el excepțional de frumos. — Duminecă, după sf. slujbă, a conferențiat, în cadrele »Astrei» și în aceeași sală de gimn. a liceului de băieți, în care se ținuse festivalul teologilor cu o zi mai înainte, d. Dr. Iosif Stoichișta, în fața unui public numeros, dând lămuriri interesante asupra Sokolismului cehoslovac și a importanței sale biopolitice. — De latura strict spirituală a elevilor și elevelor dela școlăle noastre s'au îngrijit cei în drept prin aranjarea de exerciții spirituale, ținute cu elevii dela Liceu și Școala Comercială de p. Dr. Vasile Aftenie, cu cei dela Școala Normală de p. Dr. Nicolae Lupu,

iar cu elevele dela școlăle de fete de p. Ion Moldovan, prof. de religie.

— Săptămâna viitoare se anunță a fi la fel de bogată în manifestări de aceeași natură. Pe Joi e așteptat p. Ion Agârbiceanu să conferențieze; Vineri își va începe p. Dr. Ioan Cristea meditațiile religioase pentru femei, în capela Institutului Recunoștinții. Intregă săptămâna Patimilor, apoi, va cuvânta, după masă, în catedrală, p. Dr. Ioan Suciu, în vederea pregătirii de sfânta Inviere.

Armenii uniți și maroniții au patriarhul nou. Aleși de cei în drept ai lor, au fost întăriți în noua demnitate de Preafer. Părinte în ziua de 13 Martie c. Patriarhul armean urmează în locul lui Pavel Petru Terzian, abzis din cauza vârstei foarte înaintate. Va purta numele de Avedim Petru XIV Arpiarian, cu reședința patriarhală în Cilicia Armeniei. Al maroniților se cheamă Antoniu Petru Arida, și se urcă pe scaunul ț. Elie Petru Huayek. Sediul acestuia e în Antiohia. Cel dintâiu fusese până aci arhiepiscop de Anazarba, al doilea episcop de Tripoli.

Cărți & Reviste

ALEX. LUPEANU: *Biblioteca Centrală din Blaj*. București. 1933. Prețul: 20 Lei.

De știut vor fi ei destul cari să știe multe de toate. Pușini mănuitori ai condeiului sunt însă în stare să-și aștearnă pe hârtie știința de așa, încât să fascineze pe cetitor dela început, și să-l facă să îndrăgească cele cetite. Mai ales când e vorba de lucruri ce par moarte, cum e o bibliotecă, bună oară. Pe d. Lupeanu noua dsale lucrare, la fel cu cele de până-acum, îl arată a fi dintre pușinii care știu temeinic ceace știu, li-e pe-o formă de drag întregul și amănuntul, se încântă ei înșiși de mândrețele ce descoper mereu în idea sau obiectul ce urmăresc vreme îndelungată, și isbutesc pe deplin să încante și pe alții cu haina de lumină ce împrumută vedeniei lor dragi. Tipăritura de format 8° mare, cu caracterele ei simpatice ochiului, pe două coloase; cu cele 18 figuri-fotografii, pe hârtie velină; cu perindarea caleidoscopică de numeroși, înțelepți, osârdnici și cuvioși cititori ai acestei comori cărturăricești, dela vlădicul mucenic Inochentie, călugărul pribeag Mosconas, și până la vânătorul de »bucoavne» Cipariu, și îndrăgostii de »hârtoabe» și cărți de știință română și străină: Moldovanuș, Bunea și Szmigelski, — prilejeste cetitorului clipe de rareori trăită emotivitate. Specialiștul în materie și-a dat mâna cu meșterul scrisului, și-au alcătuit ceva ce are să rămână.

B. DESMIREANU: *Un anno d'agricoltura romana*. (La situazione dell'agricoltura romana nel periodo Giugno 1930 — Giugno 1931.) — Milano. Pg. 61. Prețul?

Din postul său de veghie la »Institutul internațional de agricultură» din Roma, distinsul profesor V. Desmireanu petrece cu atențiune și urmărește cu multă dragoste viața noastră românească, în prima linie latura ei economică-agricolă. Distanța apoi încopcierea ei în icoana generală ce se închiagă la marele institut internațional pomenit, îi îngăduie priviri de ansamblu și aprecieri mai obiective decât le putem avea în hârțuiala de acasă. Calitate sporită prin hârnicia lui pedantă, simțul de măsură și grupare ireproșabilă. Alcătuită în astfel de condițiuni, cartea d. Desmireanu este un dar de mare preț pentru neamul nostru. Ea va permite străinătății să ne cunoască ceva mai favorabil și mai obiectiv decât ținem să ne înfățișem în publicațiunile noastre și, de altă parte, ne va face servicii de orientare și documentare de neprețuit și nouă, cari adesea uităm marile eforturi ce s'au făcut pentru redresarea și progresul agriculturii românești.

CONSTANTIN KIRIȚESCU: *Flori din grădina copilăriei*. Editura »Cartea Românească». Prețul: Lei 56.

Evocarea unor întâmplări și figuri dragi din copilărie nu poate să ne dea decât o lectură plăcută, — dacă această evocare se face cu talent. Ori cine cetește acest nou volum al d-lui Kiriteșcu intitulat atât de semnificativ: »Flori din grădina copilăriei», trebuie să îndrăgească acea mahala bucureșteană »urgisită și defăimată, țintă a batjocurilor». În suflet și-se răscolesc propriile amintiri, grădina copilăriei tale. Dragostea și duioșia ce se desprind din această carte trezesc în cetitor aceeași dragoste și amintire duioasă. Ce dovadă

mai mare decât aceasta, că amintirile d-lui Kiriteșcu sunt scrise cu mult talent! În zilele noastre când scrisul nu mai urmărește — decât în foarte puține cazuri — plăcerea estetică, cartea d-lui Kiriteșcu îți oferă o lectură nu numai plăcută, dar cu adevărat înviorătoare. (gp).

OBSERVATORUL. Revistă documentară, culturală-socială-religioasă. Anul VI, nr. 3, Martie 1933. Apare lunar, la Beiuș. Abonamentul: 200 Lei pe an.

Se ține de program: e revistă documentară. Numărul actual începe cu un interview dat de I. P. S. Mitropolit Vasile dela Blaj unui redactor al »Dimineații». Continuă cu un sugestiv protret al prințului-preot Vladimir Ghika, dus nu de mult din Paris, în Japonia, în fruntea unui grup de călugărițe carmelite, franceze. Mai scriu la același număr: Dr. Alexandru Fântănaru (Impresii și sugestii) L. de Rocchis (Grafologie), p. Neda (Minunea veacului XIII: sf. Albert Marele), L. Codreanu (Iulia Hașdău, poetă franceză), și alții. — PP. Asumpționiști dela noi merită toată lauda pentru apostolia ce săvârșesc cu »Observatorul» lor.

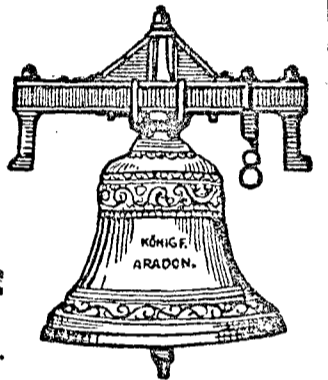
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.



Rechizite și șcaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

4-12

In atenția parohilor și curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Șeșnice, cruci, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți și imprimate preoțesti și de rugăciuni. »CĂRAREA FERICIRII» aprobată de P. S. S. Episcopul Hossu, legată în celuloid 450; în piele 3-400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebre pentru femei, bărbați și copii) Lei 32. — Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. — Medalii de aluminium pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc.

Se execută Iconostase după cerință, cu Prețuri convenabile.

Cereți Oferte. Cereți prețurant detaliat